واکنش مهران غفوریان هم به کپی بودن این برنامه جالب بوده است. او گفته «دیشب که قسمت اول اعجوبه‌ها پخش شد، بعضی‌ها گفتند این برنامه شبیه یك برنامه خارجی است و مبل و بالش‌های روی آن و دکور برنامه هم دقیقا مثل همان برنامه خارجی است. البته کسی با من کاری نداشت و من شبیه کسی نبودم!»

روی نمونه خارجی تولید شده اند

ربا اصل؟

سیمای ایران باب شده است و فارغ از خوب یا بد بودن نفس کپی‌کاری، گاهی هم این سال پیش این کپی کردن‌ها فقط مختص فیلم و سریال‌ها بود اما حالا دو سه سالی است برنامه‌سازان زحمت طراحی دکور را هم نکشیده و سعی کرده‌اند در این زمینه هم او به نامه‌سازان با محدودیت‌هایی روبه‌رو هستند و از طرفی این نمونه‌های خارجی جواب در یك فضای غیرتکراری و جدید را نمی‌کنند. بیایید با نگاهی دقیق‌تر به این برنامه‌ها، ود کپی بودنشان توانسته‌اند موفق باشند یا نه؟

کلی از طراحی این دکور زیبا و البته بزرگ کیف کنید و به طراح دکورش دست‌مریزاد بگویید اما این دکور کپی نعل به نعل این برنامه هندی است. نوع دوخت و حتی رنگ پرده اجرا، طراحی قاب پنجره‌ها، چیدمان وسایل روی صحنه اجرا همه و همه کپی برابر اصل است. اما کپی‌برداری از این جُنگ شبانه هندی تنها به دکور محدود نشده بود. نحوه شروع برنامه و ورود بازیگران روی صحنه اجرا، نوع چینش تماشاگران حاضر در سالن و محل قرارگیری «مهران مدیری» به عنوان مجری برنامه در میان آنها، نوع شوخی‌ها و ارتباطی که گاهی بین بازیگران و مجری برقرار می‌شود و اختصاص دادن بخشی از برنامه به گفت‌وگو با مهمان که اغلب از میان سلبریتی‌ها و چهره‌های شناخته شده هستند همه و همه نمونه این کپی‌برداری حرفه‌ای بوده است. البته در سری دوم و سوم این برنامه ما شاهد میزان کمتری از این نوع کپی‌برداری بودیم، هر چند نوع اجرای این برنامه مانند سری اول بود و تغییر چندانی نداشت.

آیا موفق بود؟ با تمام این کپی‌کاری‌ها باز هم «دورهمی» یك نمونه موفق بود و توانست مخاطبان زیادی را جذب کند. دکور جذاب، پرداختن به مسائل روز کشور و شوخی با آنها، نگاه طنز به عادت‌های بد مردم و شوخی‌های خاص مهران مدیری با مهمان‌های برنامه همگی دست به دست هم دادند تا حتی با وجود کپی بودنش، بیننده را هر شب پای تلویزیون بنشاند.

مهد پویا

سال تولید: ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

شیوه کپی‌برداری: الگوبرداری مستقیم با اندکی تفاوت

از روی چه اثری: curious buddies

شباهت‌ها و تفاوت‌ها: این برنامه تلفیقی از تکنیك‌های رئال، نمایش عروسکی و انیمیشن‌های کامپیوتری است. در این مهد کودك تلویزیونی در هر قسمت مفهوم جدیدی به بچه‌ها آموزش داده می‌شود و به گفته کارگردان، این برنامه سعی داشته است کودکانی که به هر دلیلی نمی‌توانند به مهدکودك بروند، آموزش‌های مهدکودکی ببینند. یکی از ویژگی‌های مهم این برنامه «جاندار پنداری» است. این برنامه نمونه ایرانیزه شده curious buddies بوده است. هرچند «مهد پویا» کپی کامل نبوده و تنها در بخش‌هایی از این برنامه خارجی کپی کرده که به نظر می‌رسد حتی اگر این کپی برداری‌ها انجام نمی‌شد اتفاقی برای جذابیت برنامه نمی‌افتاد! این برنامه برای آموزش کودکان در قسمت نمایش عروسکی از چهار عروسك استفاده می‌کند. هر چهار عروسك این برنامه کپی مو به مو از برنامه خارجی curious buddies است. یکی دیگر از این موارد صداپیشگی کودکان است. این برنامه هم مانند نمونه خارجی‌اش صداپیشگی عروسك‌ها را به بچه‌ها سپرده که همگی کودکان زیر پنج سال هستند که از دفترهای بازیگری یا کانون‌های پرورش فکری انتخاب شده‌اند.

آیا موفق بود؟ «مهد پویا» یك نمونه کاملا موفق است و توانسته مخاطبان کوچك خود را به خوبی جذب کند. این برنامه سعی کرده کودك را همان‌طور که پای تلویزیون نشانده با خود به فضای مهدکودك ببرد و با اجرای عروسکی، داستان‌خوانی، آموزش ساخت کاردستی، شعرخوانی و آموزش مفاهیم ابتدایی مثل آموزش جهت‌های اصلی یا آداب اجتماعی مثل سلام کردن و احترام به بزرگ‌ترها نقشی در شکل گیری شخصیت کودکان داشته باشد.

میدون

سال تولید: ۱۳۹۸

شیوه کپی‌برداری: الگو برداری مستقیم با اندکی تفاوت

از روی چه اثری: shark tank

شباهت‌ها و تفاوت‌ها: در این برنامه قرار است شرکت کننده‌ها که هر کدام ایده‌ای برای راه‌اندازی یك کسب و کار جدید در سر دارند مقابل ۵ داور که هر کدام از کارآفرینان موفق هستند، قرار بگیرند. داورها سوالاتی در مورد زمینه‌ای که شرکت‌کننده می‌خواهد در آن شغلی ایجاد کند می‌پرسند و اگر جواب‌ها به اندازه کفایت قانع‌کننده بود به آن رای بدهند.

بعد از پخش شدن قسمت‌های اول این برنامه، «میدون» کمی برای مخاطبان که نمونه خارجی‌اش را دیده بودند، آشنا آمد. بعدتر مشخص شد بله! این برنامه کپی دست چندمی از برنامه shark tank است. قبل‌تر نسخه‌های کپی شده این برنامه در کشورهای ژاپن، پرتغال، استرالیا و ایتالیا تولید و پخش شده بود و حالا میدون با کمی تغییر در دکور تنها در «ایده» از روی دست این برنامه ساخته شده است. shark tank یك برنامه تلویزیونی کارآفرینی و سرمایه‌گذاری بود که از ۲۰۰۹ از شبکه ای‌بی‌سی پخش می‌شد. ایده‌پردازان و سرمایه‌گذاران در این برنامه با یکدیگر رو به رو می‌شدند تا مسیر کارآفرینی برای شخص ایده‌پرداز هموارتر و اشکالات و نواقص طرح اولیه گرفته شود. حالا در برنامه «میدون» هم درست همین اتفاق می‌افتد. نوع چینش داوران و نحوه اجرای مجری که تنها مخاطب صدایش را از پشت صحنه می‌شنود چیزهایی است که از این برنامه خارجی کپی شده است.

آیا موفق بود؟ این برنامه با ایده خوبی که داشت آنچنان که باید و شاید دیده نشد و نتوانست کپی موفقی باشد! یکی از انتقاداتی که به این برنامه وارد شد این بود که داورانی که در برنامه حضور دارند جذابیت تصویری و کلامی برای مخاطب ندارند و حتی گاهی در بین برنامه چالش‌های مصنوعی و غیر طبیعی بین‌شان شکل می‌گیرد.

اعجوبه‌ها

سال تولید: ۱۳۹۸

شیوه کپی‌برداری: کپی نعل به نعل بدون کوچك‌ترین تغییر

از روی چه اثری: big little shots

شباهت‌ها و تفاوت‌ها: این برنامه یك برنامه استعدادیابی برای کودکان است و قرار است با معرفی استعدادهای خارق‌العاده کودکان بیننده‌ها هم را سرگرم کند و گامی برای شکوفا شدن کودکان در زمینه‌های مورد علاقه‌شان بردارد. اما با پخش اولین قسمت این برنامه بسیاری از مخاطبان و کارشناسان تلویزیون متوجه شباهت بسیار زیادش به یکی از برنامه‌های خارجی شدند. الگوی اصلی «اعجوبه‌ها» برنامه «کله‌گنده‌های کوچك» با اجرای استیو هاروی بود که حتی در کوچك‌ترین چیزها هم سعی کرده از این برنامه کپی کند! دکور، انتخاب مدل و نوع چینش مبلمان، استفاده از کوسن‌های رنگی برای مبل‌ها، نورپردازی، نحوه اجرا و ساختار برنامه همگی از روی دست خارجی‌ها برداشته شده است!

آیا موفق بود؟ با این‌که این برنامه از روی دست برنامه‌ای به‌شدت پرمخاطب کپی شده است، اما نتوانسته به همان میزان موفق ظاهر شود. شاید تهیه‌کنندگان این برنامه به این موضوع توجه نکرده بودند که علت محبوبیت «کله‌گنده‌های کوچك» به این دلیل بود که تمامی امکانات لازم برای این‌که مخاطب علاوه بر شنیدن رویاهای کودکانه شرکت‌کننده‌ها خلاقیت‌شان را هم ببیند. از طرف دیگر مجری این برنامه هم به خوبی می‌توانست با بچه‌ها به زبان خودشان صحبت کند و همین موضوع به جذابیت برنامه افزوده بود. این در حالی است که ما در نسخه ایرانیزه‌شده این برنامه چیزی به عنوان اجرای صحنه‌ای نمی‌بینیم. از طرفی با این‌که مهران غفوریان شخصیت بامزه و شوخی است اما آن‌طور که باید و شاید نتوانسته در اجرای این برنامه خوب عمل کند. واکنش مهران غفوریان هم به کپی بودن این برنامه جالب بوده است.

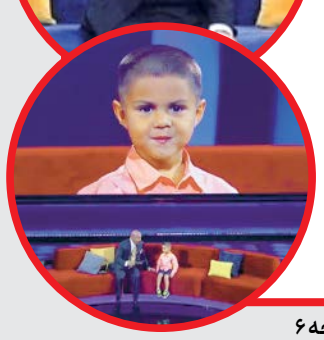

ادامه در صفحه ۶